

Moralsk skylda hjá lögmanni

Oddagrein

TANN føroyski fólkaflokkurin hevur eitt forkláring-problem. Ti hvussu kann hesin flokkur, um sama mundi bæði biðja danir ikki blanda seg uppí føroyskan innanríkispolitikk, samtíðis sum stavnamaður floksins leggur seg út í danskan innanríkispolitikk? Nú avtala er undirskrivað við danir hevur fólkatingsmaðurin hjá fólkaflokkinum sagt, at hann fer - men bara í hesum eina forinum - at lata vera við at atkvøða ímóti uppskoti frá eini danskari sosialistastjórn. Tá Hvítusunnupakkin er avgreiddur er alt við tað gamla aftur sigur fólkatingsmaðurin og visir á, at tað verður hann aftur tann gamli Óli Breckmann, sum sær tað sum sína høvuðs-uppgávu at „bekempa“ sosialistar. Tvs. at hann fer tá aftur at atkvøða ímóti eini danskari javnaðarstjórn og gera alt fyri at fella hana.

HETTA hendir um sama mundið sum starvsfelagi Breckmanns, Anfinn Kallsberg, lögmaður fær eina av-talu við danir, hvørs reyði traður jú er, at danir skulu ikki leggja seg út í føroysk viðurskipti herefir. Allar bindingar skuldu burtur segði lögmaður undan samráðingunum. Í samrøðu við Sosialin í dag roynir lögmaður at leggja roykslør yvir og lutvist rættvisgera framtíðar leiklutin hjá ÓB á fólkatingi. Hann sigur, at av tí at somu lógar í stóran mun eru galdandi í Føroyum sum í Danmark, so er skiljandi, at ein føroyskur fólkatingsmaður kortini atkvøður á fólkatingi. Men, leggur hann aftrat, at her má metast frá máli til mál.

ÁLVARATOS harra lögmaður! Tú veit væl, at talan verður ikki um nakra meting, Óli Breckmann fer tá avtornar -møguliga- við lögmannsins fulla samtykki - at halda fram við at leggja forðingar fyri eini danskari sosialistiskari stjórn, tí tað er jú tað, sum alt hansara politiska liv snýr seg um. Tað ER hansara liv. Men her eigur borðið at fanga. Ti hvør metingin verður hjá formanni Óla, lögmanni, um komandi mál á fólkatingi, verður áhugavert at fylgja við í. Hóast fólkatingssessurin er suverenur, so er tað ein moralsk skylda hjá Anfinni Kallsberg at siggja til - um hann meiner nakað við at danir ikki skulu blanda seg upp í føroysk innanríkis-mál og føroyingar heldur ikki upp í dansk - at geva sínum floksfelaga greið boð um ikki brúka fólkatingssessin til at arbeiða ímóti eini danskari stjórn í reimum danskum málum. Tað er greitt, at Anfinn Kallsberg her hevur eitt problem. Hann kann ikki sum lögmaður loyva sær bara at standa og hyggja at, meðan hansara egni Óli Breckmann aftur fer at leggja seg út í danskan innanríkispolitikk. Eftir Hvítusunnupakkin er jú alt aftur við tað gamla hevur ÓB sagt, og harvið meiner hann, at hann aftur er partur av tí konservatíva flokkinum og ein neiatkvøða til eina sosialistiskari stjórn.

TAD er sera umráðandi, at øll tann føroyska pressan fylgir væl við nú. Anfinn Kallsberg, lögmaður má ikki sleppa undan at svara - og til deils eisini standa til svars - um og tá ÓB aftur fer at leggja seg út í danskan innanríkispolitikk. Anfinn Kallsberg sigur, at líka mikið hvat tú ger á fólkatingi leggur tú teg út í danskan politikk. Hetta er ikki rætt harra lögmaður. Ti tekur Óli Breckmann somu stöðu sum Jóannes Eidesgaard um ikki at leggja seg út í danskan innanríkispolitikk, so uppviga teir hvør annan sitandi ávíkavist til vinstri og høgru í fólkatingssalinum. Vónandi fer AK at siga ÓB at hann skal ikki atkvøða í málum á fólkatingi uttan so, at hesi hava nakað beinleiðis við Føroyar at gera. Sam-anumtikið skal verða sligið fast við sjeytumaseymí hetta: Tað vil vera moralskt og politiskt forkastligt, um lögmaður í framtíðini bara fer at hyggja at, meðan ein av hansara næstu politisku feløgum, Óli Breckmann í fólkatinginum fer at atkvøða ímóti eini sosia-listiskari stjórn í Danmark. Kennir lögmaður ábyrgd - og tað halda vit hann ger í øðrum málum - so átti tað at verði skylda hansara longu nú at givið Óla Breckmann boð um at liva upp til landsstýrisins politikk, nevniliga ikki at blanda seg upp í danskan innanríkispolitikk. Alt annað vildi verði at stungið somu menn, sum tit báðir hava biðið halda fingrar sínar burtur frá føroyskum politikki, í ryggin. Tað vita vit, at Óli Breckmann ikki fyrr fyri, men Anfinn Kallsberg er annar maður. Nú fáa vit so at siggja.

Sosialurin

Anfinn Kallsberg, lögmaður eftir avtaluna við danir:

Heimaarbeiðið gerast til sjálvstøðugar Føroyar

Avtalan við danir er eitt stig á leiðini og ein týðandi partur av tí búskaparliga fundamenti, sum er ein fortreyt fyri einum sjálvstøðugum Føroyum. Nú er at gera heimaarbeiðið til komandi samráðingar við danir um ríkisrættarlugu viðurskiptini sigur Anfinn Kallsberg, lögmaður heimafturkomin úr Danmark.

JAN MÜLLER

-Tað er ikki talan um, at danir fara niður í penga-kassan og slongja tvær milli-ardir á borðið. Eg haldi, at stórt partur av dansku pressuni yvirreagerar, er óseriøs og ikki serliga fair, tá tað nú verður lagt eftir stjórnini fyri at hava forerað okkum fleiri milliardir. Her er talan um eina samlaða loysn, sum fevnir um 20 ár sigur Anfinn Kallsberg, lögmaður og visir á, at í mun til ta avtalu vit hava havt, so merkir henda nýggja av-talan eina minni útreiðslu fyri føroyska samfelagið uppá góðar 2 milliardir yvir 20 ár.

Lögmaður visir øllum at-finningunum í dansku fjøl-miðlunum aftur, sum verðandi púra burturvíð. -Vit hava fingið eitt annuitet-slán úr danska statskassanum, sum ger, at vit kunnu kal-kuera við eini útreiðslu á figgjarlógini uppá 323 mill. kr. í rentum og avdráttum um árið yvir 20 ár. Hvat viðvíkur rentuni, so vita vit, at hon kann fara upp og niður. Vit hava so fingið fyrminunin, at rentustøðið er sera lágt í dag, og haraftat hava vit fingið eina ávíska kompensátión í mun til tað, sum danski staturin kann læna pengarnar á marknaðinum í dag og tað hann lænir til okkum fyri. Tí er sera torført at rokna hesi tingini neyvt.

Men taka vit støði í skuld-ini vit hava og tí rentu, sum er galdandi í dag og siga, at vit skulu rokna við at gjalda eitt annuitet-slán av tí virðinum í 20 ár í mun til tað, sum nú liggur fast, so er tað eitt gott hál og haraftat sera stabilierandi fyri búskapin. Vit kunnu bara fimynda okkum, hvat hevði hent, um rentan fór nøkur fá prosent upp. Tað hevði verið nokk til at taka grundarlagið undan figgjarlógini. Við hesi nýggju avtaluni hava vit fingið eina kurstrygging.

Anfinn Kallsberg sigur, at avtalan er ein roynd at fáa skipað viðurskipti millum Føroyar og Danmark og eis-ini á okkara egna búskapi eftir, at vit eru komin burtur úr teimum ringastu trupul-leikunum. Hetta er grundar-

lagið undir at kunna fara undir meira langtíðar plan-legging í Føroyum.

Lögmaður er fegin um, at allar bindingar nú eru slept-ar mótvegis Føroyum. Hes-ar eru beinleiðis skaðiligar. Hetta at tú ikki kanst med-virka til at fáa eina skila-góða loysn fyri kommun-urnar er ikki serliga skila-gott, tá ein veit, at tær flestu kommunurnar gjalda 9% í rentu, meðan landskassin við síni skuld nú er komin niður á 5%.

-Tí er tað sera gott, at vit nú fáa eisini fyri tann partin gjørt nakrar langsiktaðar skilagóðar figgjarligar loysnir. Men sjálvandi skulu vit alla tíðina minnst til at hava fyri eygað stabiliser-andi búskaparlig viðurskipti.

Stór ábyrgd

Lögmaður viðgongur, at tað fer at liggja sera stór ábyrgd á landsstýrinum ikki at geva leyst aftur fyri vedhaldum ol.

Landsstýrið má ikki undir nokrum umstøðum fara út á eitt skráplan á tí økinum. Tað skal ein ómetaliga stór-ur politiskur fastleiki til frameftir. Og tað vónar hann, at politikarnir klára.

Anfinn Kallsberg við-gongur, at tað við hesi av-taluni verða einar 80 mill. kr. meira tókar á figgjarlógini, men tær skulu ikki undir nokrum umstøðum út til forbrúkar. Tær mugu brú-kast til at konsolidera før-oyksa samfelagið við.

Hann visir á, at vit eisini hava aðra skuld. Tað er heldur einki forgjørt í at hava eitt yvirskot á figgj-arlógini, og harvið eisini kann leggja penar til síðis. Vit hava eisini nakrar fløg-ur, sum vit verða noyddir til at gera. Men ein skal ansa ómetaliga væl uppá, at tær fløgurnar verða gjørdar eis-ini við atlit til tað virkse-mi, sum annars er í samfelagn-um. Vit mugu ikki fáa eitt ótt fløguvirksemi bæði á tí privata, tí vinnuliga og tí almenna sektorinum.

Men hvussu verður, tá teir ymsu landsstýrismenn-inir fara at biðja um fleiri pengar?

-Tað er einki óvanligt í tí, men har er tað umráðandi, at landsstýrið visir fastleika

í sínum figgjarpolitikki og ger teir karmar, sum hóska til tann samlaða føroyska búskapin. Ein má tí syrgja fyri at leggja til rættis lög-gávu, um tað er trupulleikin, soleiðis at hesir karmar kunnu haldast.

Avtalan hevur við sær, at tað verður lættari at gera langtíðar ætlanir. Eg vóni, at tann tíðin er farin, tá vit verða tikin á bóli.

Kreditvirkindi hækkað

Hvat kreditvirkindum við-víkur, so heldur lögmaður, at tað við hesi avtaluni átti at verði hægri, í og við at okkara uttanlandsskuld eftir eini nátt í prinsippinum minkar so mikið nógv, at tað er ein spurningur, um ikki føroyska samfelagið er komið niður á null í uttan-

landsskuld.

-Tað er í hvussu er eitt positivt figgjjarligt baromet-ur. Alt annað líka átti kred-itvirkindi at hækka, og tað at ein hevur møguleikar við hesi avtaluni at gera lang-siktaðan figgjarpolitikk, skuldi eisini børt um kred-itvirkindi. Men tað merkir ikki, at vit skulu út at læna pening. Men at tær fløgur sum eru gjørdar við út-lendskum og kanska eisini føroyskum kapitali skuldi verði biligari at forrenta í framtíðini.

-Nú vita vit, at fløgu-hugurin í politiskt og bú-skaparliga óstabilum øk-um vanliga ikki er so stør-ur. Kann ein siga, at Fø-royar undir kreppuni og teimum turbulentu við-

Framhald á síðu 3

BABYSITTARI • BABYSITTARI

**PHILIPS
BABYSITTARI**

SBC SC 362

- Tráðleysur • Sera folsamur, upptekur øll ljóð frá barninum • Brúkar netstreym við battári back-up

TILBOÐ 690,-

Let's make things better.

ELDING

SMS tel 318662 - 318663 • Salangará tel 448762
e-mail: elding@olivant.fo